

اخبار

گزارش بانک مرکزی از جهش ۹۶ درصدی صادرات کشور

طبق گزارش بانک مرکزی ارزش صادرات کشور در سال ۱۴۰۱ معادل ۹۷ میلیارد و ۶۵۶ میلیون دلار بوده که این رقم ۹۵٫۹ درصد بیشتر از ارزش صادرات کشور در سال ۱۳۹۹ است. براساس این گزارش از نماگرهای اقتصادی سال ۱۴۰۱، ارزش مجموع صادرات کشور در سال ۱۴۰۱ به ۹۷ میلیارد و ۶۵۶ میلیون دلار رسیده است. از این رقم، درآمد حاصل از صادرات نفت خام، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی رقمی بالغ بر ۵۵ میلیارد و ۴۱۰ میلیون دلار و صادرات غیرنفتی (بدون احتساب میعانات گازی) ۴۲ میلیارد و ۲۴۶ میلیون دلار بوده است. ارزش صادرات نفتی و غیرنفتی در سال ۱۴۰۱ تقریباً معادل صادرات کشور در سال ۱۳۹۶ است زیرا در آن سال مجموع صادرات کشور ۹۸ میلیارد و ۱۴۲ میلیون دلار بوده است. با این تفاوت که در سال ۹۶ میزان صادرات نفت، فرآورده و گاز معادل ۶۵ میلیارد و ۸۱۸ میلیون دلار و میزان صادرات غیرنفتی ۳۲ میلیارد و ۳۲۴ میلیون دلار ارزش گذاری شده است. اطلاعات بانک مرکزی نشان می دهد در سال ۱۴۰۱، ارزش کل صادرات کشور معادل ۶۲٫۸ درصد بیشتر از سال ۱۳۹۸ و ۹۵٫۹ درصد بیشتر از سال ۱۳۹۹ بوده است. میزان در مقایسه با سال ۹۸، ارزش صادرات نفت و گاز ۱۱۲٫۷ درصد و ارزش صادرات غیرنفتی ۲۴٫۵ درصد رشد داشته است. همچنین در مقایسه با سال ۱۳۹۹، ارزش صادرات نفت و گاز ۱۶۳٫۳ درصد و ارزش صادرات غیرنفتی ۴۶٫۶ درصد رشد داشته است.

اینفلوئنسرهای مکلف اند اظهارنامه مالیاتی ارائه کنند

مدیرکل دفتر حسابرسی سازمان امور مالیاتی گفت: سازمان امور مالیاتی از نسبت سود فعالیت ۷۰ درصدی در صورت ارائه نشدن اظهارنامه اینفلوئنسرها، مالیات را محاسبه خواهد کرد. به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، مدیرکل دفتر حسابرسی سازمان امور مالیاتی با بیان اینکه بخش عمده اینفلوئنسرهای اظهارنامه ارائه نکرده و بخشی از افرادی که این اقدام را انجام داده اند نیز کتمان درآمد داشته اند، گفت: تنها براساس یک بند از قانون بودجه، درآمدهای مالیاتی ۴۰ همت کاهش یافت. شایان مستوفی در خصوص ضرایب مالیاتی مربوط به درآمدهای اینفلوئنسرها با توجه به ضرایب مالیاتی سال ۱۴۰۰ در ارقام متفاوتی نظیر اینتا ۴۵ و ۷۰ درصد را شامل می شد، گفت: قانون مالیاتهای مستقیم در سال ۱۳۹۴ اصلاح شد و از ابتدای سال ۱۳۹۵ اجرایی شد. وی با بیان اینکه یکی از موارد مهمی که در این قانون اصلاح شد ماده ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم بود، گفت: این ماده به سازمان امور مالیاتی اجازه داده است تا پس از سه سال از اجرائی شدن این قانون، فرآیند رسیدگی را تنها براساس اسناد و مدارک انجام دهد. به این ترتیب دیگر بحث علی السراس رسیدگی کردن که تا پیش از آن در نظام مالیاتی استفاده می شد وجود ندارد؛ بنابراین سازمان امور مالیاتی براساس قانون حکم دارد تا رسیدگی را براساس اسناد و مدارک مودیان انجام دهد. اما اگر به هر دلیلی از جمله اینکه دعوتنامه ارائه اسناد و مدارک به یک شرکت داده شود، اما شب پیش از ارائه اسناد و مدارک شرکت درچار آتش سوزی و اسناد و مدارک از بین رفته است. برای چنین شرایطی سازمان امور مالیاتی آمده است و نسبت های سود فعالیت را اعمال کرده است.

مستوفی ادامه داد: بنابراین در صورتی که همکاران ما نتوانستند تحت شرایط خاص براساس اسناد و مدارک رسیدگی را انجام دهند بر مبنای نسبت های سود فعالیت محاسبه مالیات را انجام می دهند. در نتیجه طبق قانون اینفلوئنسرهای مکلف هستند که تا اظهارنامه به سازمان امور مالیاتی ارائه کنند و در آن درآمد و هزینه های خود را ابراز کنند. به این ترتیب سود فعالیت مشخص و سپس مالیات مطالبه خواهد شد.

در راستای دلارزدایی را می توان به عنوان یکی از نمونه های موفقیت آمیز اجرای این سیاست تلقی کرد و می توان این الگو را در سایر سرفصل های مصارف ارزی که امکان پیاده کردن آن وجود دارد، اجرایی کرد. به عنوان مثال تخصیص ارز به واحد پولی کشور مقصد مسافران مانند لیر برای ترکیه یا درهم برای امارات از جمله مصادیق تعمیم این الگو است. همچنین با تقویت این رویکرد، علاوه بر از بین رفتن تقاضای سوداگرانه به دلیل عدم وجود آربیتراژ قیمتی، بخشی از تقاضای مصرفی مسافران که نیاز به ارز کشور مقصد مانند لیر یا درهم دارند اما دلار خریداری می کردند نیز از بازار دلار خارج شده و فشار تقاضا در بازار دلار ایجاد نمی شود.

پایان صف های مقابل صرافی ها

با تغییر نوع رویکرد بانک مرکزی در تخصیص ارز اربعین به زائران، شیوه دریافت ارز زائران نسبت به سال های گذشته تسهیل شده است.

هنوز از خاطر زائران اربعین حسینی فراموش نشده که در دولت روحانی و ریاست کلی همتی بر بانک مرکزی، بی تدبیری های بسیاری در نحوه تخصیص ارز و خدمات بانکی در دوره اربعین وجود داشت. در دوره ریاست کلی همتی بر بانک مرکزی، به عنوان مثال در سال ۹۷، زوار اربعین در تهران و عراق برای خرید دینار عراق برای مصارف سفر خود سرگردان شده بودند. از سوی دیگر ایجاد صف های طولانی در نجف و کربلا یا صرافی های داخل کشور برای دریافت ارز اصلاً زیبنده زائران ایرانی اربعین نبود و بانک مرکزی و دولت روحانی زائران را در آن دوره با چالش های فراوانی درگیر کردند. نگاهی به تصاویر صف های طویل مقابل صرافی ها یا بررسی تیترو سانس های مختلف از سردرگمی زائران حسینی برای تأمین ارز اربعین در آن بازه زمانی، بخشی از عمق فاجعه عملکرد روحانی و همتی را نمایان می کند.

در شرایطی که سر می بردیم که مردم می گفتند از دولت روحانی و بانک مرکزی همتی انتظار کمک و حمایت از زائران اربعین را نداریم، حداقل آزار نرسانند و روند دریافت ارز ناچیز زائران اربعین را سخت تر نکنند. انتهایی که سال های پیش تر در راهپیمایی اربعین شرکت کردند، از برنامه های بانک مرکزی دوره همتی برای پرداخت ارز اربعینی شوکه شدند، چرا که این تصمیمات بانکی بر سختی های این سفر معنوی شدت افزود.

برنامه جامع بانک مرکزی برای مدیریت بازار ارز در ایام اربعین

همان طور که پیش تر اشاره شد، امسال بانک مرکزی رویکرد متفاوتی را در عرضه ارز اتخاذ کرد و عرضه دلار برای زائران کربلا به کلی حذف و ارائه دینار جایگزین آن شد و بانک مرکزی سیاست دلارزدایی را به عنوان محور این رویه تعیین کرد. در سال جاری در نقاط دوردست و روستایی عرضه دینار به راحتی انجام پذیرفت و با توجه به ارائه خدمات بانک مرکزی برای ارز، زائران اربعین امسال نیازی به دلار نداشتند و تأمین دینار نیز با استفاده از ظرفیت های منطقه ای اتفاق افتاد.

بر این اساس چند ماه قبل از اربعین حسینی بانک مرکزی با درک اینکه در این ایام تقاضای دینار افزایش می یابد، نسبت به تأمین آن اقدام کرد. شاید اگر برای امسال هم این موضوع به روزهای آخر واگذار می شد، باز هم شاهد ایجاد صفوف بلند برای خرید ارز دولتی یا سفته بازی دلالتان می بودیم.

گفتنی است که دینار، پولی با واحدهای کوچک است و به دلیل اندازه غیرطبیعی که دارد، قابلیت جایگذاری در ATM های استاندارد را ندارد؛ گامیون های متعددی برای حمل حجم زیادی دینار لازم بوده که طی چندین ماه پیش از اربعین تدارکات آن انجام شده است؛ بنابراین حتی از لحاظ فنی و نوع پول کشور عراق، تأمین دینار به جای دلار کاری دشوار به نظر می رسید اما با درایت بانک مرکزی، تأمین ارز زوار به راحتی انجام شده است. نکته دیگر اینکه سال گذشته و سال های پیش از آن، چند هفته منتهی به اربعین روزهای پرسودی برای دلالتان محسوب می شد که این اتفاق امسال به طور کامل از بین رفت.

با ابتکار عمل بانک مرکزی در سال جاری، به جای دلار، دینار به زائران اربعین تخصیص داده شد

نخستین تجربه موفق دلارزدایی

مجموعه اقدامات بانک مرکزی در ایام اربعین موجب مدیریت بازار ارز شد و برخلاف سال های گذشته در مقابل صرافی ها صف تشکیل نشد و نرخ دلار ثبات نسبی را تجربه کرد

تسهیل فرایند دریافت ارز، ایجاد سامانه نوبت دهی برخط و امکان خرید ارز اربعین به صورت غیرحضوری موجب استقبال زائران از اقدامات بانک مرکزی شد

مسافرتی خود را خریداری کنند. در کنار وجه تسهیلگری اقدامات بانک مرکزی در پاسخ به نیاز زائران حسینی، اجرای این سیاست نمونه ای موفق در راستای سیاست دلارزدایی از اقتصاد است. هنگامی که اقتصاد کشورها دلاریزه شود، تمام نیازهای ارزی بر مبنای دلار تعیین می شود و این موضوع برای مصارفی که اساساً به دلار ارتباطی ندارد نیز صدق می کند. این اتفاق کشور را بشدت آسیب پذیر کرده و موجب می شود سیاست های پولی و مالی مستقلی نتواند اجرا کند. یکی از سیاست هایی که کشورها را از این آفت مصون می دارد، اجرای سیاست های دلارزدایی است. دلارزدایی به این معنا که نیازهای ارزی کشور بر مبنای سایر ارزها تأمین شده و تلاش شود سهم دلار از روابط تجاری و مالی کشور کاهش یابد. به عبارت دیگر در سرفصل های ارزی که امکان مبادله و تخصیص ارز به غیر از دلار فراهم است، تلاش شود دلار مبنای محاسبه نباشد و به ارزهای دیگری این تخصیص صورت بگیرد. به عنوان نمونه این رویکرد در ایام اربعین سال جاری توسط بانک مرکزی اجرایی شده و بانک مرکزی با تخصیص دینار به زائران در راستای سیاست دلارزدایی گام برداشته است. همان طور

دلارزدایی در آینده را می دهد.

امسال بانک مرکزی با تغییر رویکرد و نگاه راهبردی نسبت به بازار ارز در راستای سیاست دلارزدایی گام برداشته است و همراه با تسهیل فرایند دریافت ارز اربعین توسط زائران، حجم تقاضای ارز در این ایام را مدیریت کرده و اجازه نداده تا افزایش تقاضا منجر به بروز جهش نرخ دلار شود. از سوی دیگر تسهیل فرایند دریافت ارز توسط زائران نیز کمک شایانی در به موفقیت رسیدن سیاست دلارزدایی داشته است زیرا در صورت وجود موانع بسیار در دریافت ارز یا زمانبر بودن فرایند دریافت ارز، ممکن بود بسیاری از زائران نیاز خود را در بازار غیررسمی تأمین کنند و این اتفاق منجر به ایجاد اضافه تقاضا در بازار ارز شده و نهایتاً موجب افزایش نرخ دلار شود در حالی که با تسهیل فرایند، ایجاد سامانه نوبت دهی برخط و امکان خرید ارز اربعین به صورت غیرحضوری موجب استقبال زائران از اجرای این سیاست توسط بانک مرکزی شد. ثبت نام و خرید ارز اربعین ۱۴۰۲ از اپلیکیشن بله و روبیکا و به صورت آنلاین امکان پذیر بود و قیمت ارز با نرخ دولتی محاسبه شده و برای خرید ارز اربعین تنها کافی بود زائران از طریق این برنامه ها ارز

گزارش

افزایش تقاضای دلار در برخی بازه های زمانی منجر به جهش قیمت ارز می شود و یکی از این دوره های زمانی که در طول سال های اخیر تجربه شده است، ایام اربعین حسینی است. در سال جاری اما نه تنها افزایش و جهش نرخ ارز را در بازه زمانی اربعین تجربه نکردیم بلکه نرخ دلار ثبات نسبی را در این بازه زمانی تجربه کرد و بازار ارز در این مدت در آرامش بود. این اتفاق نتیجه ابتکار عمل بانک مرکزی در تغییر رویکرد نحوه تخصیص ارز اربعین به زائران حسینی بود.

در سال جاری بر خلاف روزه سابق، بانک مرکزی در ابتکار عملی به جای تخصیص دلار به زائران، ارز دینار کشور عراق را به متقاضیان ارز اربعین تخصیص داد که این رویه را می توان به عنوان یکی از مصادیق اجرای سیاست دلارزدایی در سرفصل یکی از نیازهای ارزی کشور برشمرد. این اقدام بانک مرکزی نخستین تجربه عملی «حذف دلار از مبادلات غیرتجاری و سیاحتی» بوده که اجرای موفقیت آمیز این سیاست، نوید گسترش این رویه و تقویت سیاست

رئیس کل بانک مرکزی:

بزودی دلار از مبادلات سیاحتی با کشورهای منطقه حذف می شود

رئیس کل بانک مرکزی، جایگزینی عرضه و تحویل دینار به زائران اربعین حسینی را که برای نخستین بار با موفقیت انجام شد، تجربه عملی «حذف دلار از مبادلات غیر تجاری و سیاحتی» اعلام کرد و گفت: تعمیم تجربه رضایت بخش اربعین حسینی به سایر کشورهای منطقه در حال بررسی کارشناسی و برنامه ریزی عملیاتی است و بزودی شاهد اجرای آن خواهیم بود.

محمد رضا فرزین در پیامی ضمن تشکر از همه دست اندرکاران و برگزارکنندگان اربعین حسینی و تقدیر ویژه از مدیریت مدبرانه مسئولان ارزی بانک مرکزی، مدیران بانک های عامل فروش ارز اربعین، وزارت کشور و تمام ارگان ها تصریح کرد: خدمات ارز اربعین در سال جاری با چند تفاوت اساسی با سال های قبل توسط شبکه بانکی کشور انجام گرفت. رئیس کل بانک مرکزی عرضه ارز اربعین توسط شش بانک بزرگ کشور در قالب ۱۷۹۰ شعبه شهری و روستایی را اقدامی مهم برشمرد و گفت: امسال برای نخستین بار، مراحل دریافت ارز اربعین، ساده تر بود و تلاش شد سهم بیشتری از خدمات توسط سامانه های غیر حضوری صورت گیرد. فرزین تصریح کرد: از ماه ها قبل، منابع دیناری عرضه ارز اربعین زائران ایرانی در بزرگترین گردهمایی جهان فراهم و برای اولین بار نیز به جای ارزهای دلار و یورو، از ارز کشور مقصد استفاده شد.

طبق اعلام بانک مرکزی، رئیس کل این بانک اظهار کرد: مسئولان این بانک از ماه ها قبل، برآورد دقیقی از منابع دیناری مورد نیاز تا پایان سفر اربعین حسینی را پیش بینی کردند و با برنامه ریزی دقیق، خدمات عرضه ارز اربعین با نرخ یکسان و بدون هیچ کمیبودی در تمام شعب و در طول روزهای هفته ارائه شد. در طول ایام اربعین حسینی نیز همگان شاهد بودند که این اقدام هوشمندانه باعث کاهش نرخ دینار در بازار غیررسمی شد. فرزین تأکید کرد: الگوی به کار گرفته شده را که مورد رضایت زوار اربعین حسینی و مقامات مختلف کشور نیز قرار گرفت می توان برای سایر کشورهای منطقه نیز به کار برد. رئیس کل بانک مرکزی افزود: در حال حاضر معاملات کالایی کشورمان با سایر کشورها عموماً با ارزهای یورو، درهم، یوان، روبل، و روبیه و دینار صورت می گیرد ولی درخصوص معاملات سیاحتی و غیرتجاری، همچنان ارزهای غالب یورو و دلار است که تجربه عملی «حذف دلار از مبادلات غیر تجاری و سیاحتی» در ایام اربعین امسال برای اولین بار در کشور اتفاق افتاد. وی خاطر نشان کرد: بر این اساس تعمیم تجربه رضایت بخش استفاده از ارز محلی در اربعین حسینی امسال به سایر کشورهای منطقه، موضوعی است که در حال بررسی کارشناسی و برنامه ریزی عملیاتی است و بزودی شاهد اجرای آن خواهیم بود.